

kouzla. A ty bychom měli vrátit na jeviště. Avšak pojednání o možnostech, jak mnohá kouzla jako bublání potoka, zčervenání květů na keři, proměnu mléka v krev či svítící hrnečky, je na dobu delší a k vysvětlení podrobnějšímu.

Tuto svou přednášku uzavřel bych drobnou prosbou ke všem divadlům, která se vydávají za venkovská: Divadlo jest školou života, tak praví odedávna české rčení. Ano, jest to pravdou, ale jen tehdy, předkládají-li se obecenstvu jen hry poučné, tendenční, mravné a zároveň libivé. Ovšem opak čtení tohoto dokazují tak zvané moderní kusy, kdy autoři předvádí ve svých spisech pornografii, nemravnost a stranictví. Bohužel, některé venkovské soubory se již touto tendencí nakazily.

Takže já bych skončil tím, že bych vás vyzval k mravnosti a k tomu, aby divadlo se stalo tím divadlem, kterým v tomto kraji po mém soudu by být mělo.

Celou přednášku Františka Laurina zhodnotil kolega z poroty Ladislav Vrchovský, jenž si vyhradil právo na pochybnost k opětnému přijetí režiséra do poroty Krakonošova divadelního pod-

zimu. *Využije svého práva?*

Při zvažování hlasování o návratu pana Laurina do poroty musím bohužel zjevit, že budu hlasovati proti. Neboť panu Laurinovi přísluší funkce úplně jiná. Pro označení této funkce najdeme slovo mužského rodu podle vzoru předseda. A než ho vyjevím, řeknu, že budu navrhovati, aby se stalo slovem označujícím ústavní funkci na roveň postavenou funkci ombudsmana. Aby funkce tato nazvána byla náповědou národní. Aby byl povinován z paměti historického moudra dolovat a do naší přítomnosti je napovídat z pomyslné budky náповědní náповědy národního a tím nám budoucnost různou kreslit přímo do našich životů.

Tak já nevím, podle pana Vrchovského, bychom se s panem Laurinem jakožto předsedou odborné poroty už v příštím roce asi nesetkali. Ještě, že odbornou porotu skládá vyhlašovatel přehlídky, tedy SČDO. A tak se všichni budeme těšit opět za rok na shledanou.

Vaše redakce

Větrník, zpravodaj XL. Krakonošova divadelního podzimu – Národní přehlídky venkovských divadelních souborů. Vydává Občanské sdružení Větrov. Redakce Jana Fričová, technické zpracování Ing. Josef Hejral, fotografie Ivo Mičkal. Tisk H&H Servis. Náklad 200 ks. Zdarma.

Právě čtete přílohu mimořádného čísla

VĚTRNÍK

Ročník XLI.

Sobota 16. října 2010

Objevná reforma náповědy národního

O předsedovi vysoké odborné poroty Františku Laurinovi je známo, že je divadelním režisérem a pedagogem. V letošním roce se však představil i v jiné roli, a to v roli badatele. Jelikož jeho bádání v divadelní historii je velmi rozsáhlé, vyústilo už v objevnou reformu. A nejlépe je začít v kolébce ochotnického činění, neboť Krkonoše jsou krajem divadelníků a písmákům velmi nakloněným.

Aby však mohl František Laurin vystupovat jako badatel, požádal nejprve o uvolnění z porotování. Což členové poroty odhlasovali, avšak Ladislav Vrchovský si vyhradil právo pochybovat v okamžiku opětného přijetí: „Musím dostat prostor k tomu, abych mohl protestovat, budu-li mít pochybnosti o tom, zda-li vás pustit do poroty

zpět.“

A jaký je tedy výsledek bádání páně Laurinova? „Myslím si, že s divadlem je třeba učinit něco zásadního. Především si myslím, že by se těch divadelních představení měli tradičním způsobem zúčastnit nejen zástupci, ale celá vysoká veřejnost. A nejenom tady, ale i ve Štítině, prostě všude, kde se hraje divadlo,“ uvedl svou přednášku František Laurin. V dalších řádcích se ji pokusíme přenést tak, jak ji přednesl v pátek 15. října po skončeném rozborovém semináři v hospůdce U čtyřicítky.

Zde je páně Laurinova objevná divadelní reforma:

Chtěl bych navrhnout, že každý, kdo tady bydlí, by mohl přinést nějakou věc z domova a zúčastnit se něčeho, co jsou alegorické vozy. Myslím si, že kdyby několik alegorických vozů kroužilo tady kolem kostela, vzбудilo by to báječný ohlas. Mohu

vám poskytnout nápady, jak by to mělo vypadat. Například, kdybyste chtěli alegorický vůz kovářů, vůz kolářů, vůz pilníkářů, alegorie na slavnosti cechovní, vůz stolařů a mnoho dalších. Dále bych navrhoval alegorie, kde by mohla účinkovat školní dítky ze široka daleka. A přínosné by byly i živé obrazy, které by někdo inscenoval a zároveň by k tomu hrála hudba místní. Ty by vznikaly tak, že my bychom se ráno sešli a řekli – přátelé, večer budeme hrát tento živý obraz a možná, že večerních představení už by pak nebylo ani potřeba.

A my bychom si sami volili představitele do těch živých obrazů. Já vám některé náměty nabídnu. Tak například alegorie **pro slavnosti Komenského**. Zde je popis - pod baldachýnem na stole poprsí Komenského, z každé strany anděl a Čechie klade vavříny na poprsí, vpředu věnce a vavříny. Před stánem dítky s květinami, po každé straně andělé drží velké knihy i Bibli kralickou. Po obou stranách lid, vpravo muži, vlevo ženy, uprostřed mládež v národních krojích. Vpravo stojí matka, drží dítě, ukazuje rukou na pravou stranu - tam je tvoje vlast, a otec se bije na prsou, ukazuje na stranu druhou a říká - tam naše vyhnanství.

Přecházím takové nádherné alegorie, jako je třeba k oslavám Kozinovým, matice české či šumav-

ské jednoty a dostávám se ke skvělé alegorii. Tou je alegorie pro spolky dělnické. Ta nazvána je **Bud' práci čest**. Vysvětlení: dělník stojí uprostřed a drží v ruce kladi-vo. Genius práce mu žehná, kolem vpředu havíři v krojích s kahany a sekýrami, Po obou stranách dělníci s nástroji, za muži ženy dělnické. Vlevo vpředu lešetínský kovář, po obou stranách selky. V popředu ozubené kolo, po obou stranách rodiče - otec a matka. Matka krájí dítěti chléb, otec dítěti podává knihu - upozornění na vzdělání.

Samozřejmě, mohli bychom dál pokračovat, ale skočíme **rovnou zpátky k Husovi**. Já když si pomyslím na tu postavu, jak by vypadala, mě už dokonce napadají někteří představitelé (upřený pohled na kolegu Vrchovského). Nebudeme dávat hlasovat, až to přečtu, tak uvidíte, že to je záměr, který je velmi rafinovaný. Vysvětlivka: uprostřed hranice, u ní stojí z každé strany žoldněř s pochodní, vpředu zabavené knihy Husovy, u nich stojí opět žoldněři se zapálenými pochodněmi. V pozadí Hus, pravou ruku na prsou, levou ukazuje k nebi, hlavu pozdviženou jako by nebe volal za svědka, že v knihách pravdu mluvil, jakkoli o něm knihy spálené pravdu nevyvrátí. Celek znamená neodvolání. U Husa Věda s Čechií drží ruce nad hlavou. Z obou stran géniové vztyčují Husovi

nad hlavou palmové ratolesti. Vlevo čeští pánové hájící Husa, vpravo studenti z doby Husovy, vztyčené ruce ukazují na Husa. To nemá chybu, když si představím hudbu, která tu vítá, že by k tomu hrála smutně či vesele, jak je potřeba.

Mohl bych jmenovat další a další, ale dostáváme se ke klíčové věci. A sice, přátelé, viděli jste někdy někde ve Vysokém **náповědní budku**? Máte snad náповědní budku? Jak trapná situace. Copak lze hrát divadlo v normálním divadle bez náповědní budky?

Já bych vám rád v tuto chvíli nabídl budky náповědní. Ony jsou kamenem úrazu takřka všech menších divadel. Náповěda šeptá co

nejvíce, obecnost si stěžuje, že suflér křičí, herci si nařikají, že neslyší. Kdo má pravdu? Všichni! A zde nese vinu nesprávně postavené jeviště, které se zbuduje, kam se hodí bez ohledu na okolí.

A aniž dělám reklamu, dovolím si vám nabídnout budku zvaná **elipsa** pro divadlo v přírodě. Je to tvar otevřený, kterým hlas může **PROCHÁZET PLNOU SILOU**.

Druhá – **lastura** pro nízká jeviště s malým sálem. Má zde běh hlasu tentýž účel jako ve tvaru mušle s tím rozdílem, že zde výduťnou uvnitř ženou hlas předem vzhůru bez zpětné odezvy dotknut se ucha hercova letí do sufit, kde zaniká. **Mušle** pro jeviště s nízkým, ale dlouhým tvarem a **sedlo**, tento tvar je pro velká stálá divadla a opery, kde není třeba žádných tlumících prostředků. a herec se může rozkřiknout.

Důležitou součástí divadla je také líčení. Viděli jste tady, ve Vysokém, nějaký kloudný líčení? Já neviděl. Neviděl, nevěnujeme se tomu, snad jedině Morkovští dosáhli určité úrovně – ti se tam snad trochu přiblížili k mé divadelní reformě. Můžeme, když bude čas, probrat různé způsoby líčení, a to jak má vypadat líčení mladé dívky, stařeny a tchyně, ale i pro pány, třeba jak líčit intrikána.

Co nám však teď v divadle naprosto chybí, jsou atrakce, triky,